

O‘zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab ta’limi vazirining
2025-yil “ 30 ”-sentabrdagi
367-son buyrug‘iga
1-ILOVA

**Maktabgacha va maktab ta’limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis
kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning mazmuni va sifatiga
qo‘yiladigan davlat ta’lim talablari**

Toshkent-2025

SO‘Z BOSHI

1. A.Avloniy nomidagi pedagogik mahorat milliy instituti tomonidan ishlab chiqildi va tasdiqlashga taqdim etildi.

2. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirining 2025-yil “ ____ ” _____dagi ____ - sonli buyrug‘i bilan tasdiqlandi.

MUNDARIJA

1. **Qo'llanish sohasi**
2. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning **yaxlit tizimi**
3. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning **shakllari va turlari**
4. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish **mazmuni va sifatiga qo'yiladigan umumiy talablar**
5. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning **o'quv yuklamasining hajmi**
6. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishga **qo'yiladigan talablar mazmuni**
7. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish **ta'limining o'quv rejalari**
8. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarining **tayyorgarligi va kompetentligiga qo'yiladigan umumiy talablar**
9. **Ta'lim haqidagi hujjatlar**
10. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning **me'yoriy hujjatlari**
11. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish **sifatini baholash**

Kirish

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning mazmuni va sifatiga qo'yiladigan davlat ta'lim talablari (keyingi o'rinlarda – Davlat ta'lim talablari) O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida" Qonuni, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 21-iyundagi "Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-231-son hamda Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 20-dekabrda "Maktabgacha va maktab ta'limi xodimlarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini takomillashtirish to'g'risida"gi 867-sonli qarorlariga muvofiq maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishga qo'yiladigan majburiy talablarni belgilaydi.

Ushbu davlat ta'lim talablari maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimining maqsad hamda vazifalarini hisobga olgan, ta'lim oluvchilarning ehtiyojini qondirish va o'quv-tarbiya jarayonini rivojlantirishni ko'zda tutgan holda yaratilgan.

Mazkur talablar kompetensiyaviy yondashuv asosida kasbiy rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'limning mazmuni, shakllari, metodlari va vositalarini takomillashtirish maqsadini nazarda tutadi.

Davlat ta'lim talablari o'quv rejalari va dasturlarini, shuningdek malaka oshirish ta'lim muassasalarining o'quv jarayonini, ta'lim sifatini nazorat qilish va baholash tartibini, ular faoliyatini attestatsiyadan o'tkazish tartib-qoidalarini tartibga soladigan boshqa hujjatlarni ishlab chiqish uchun asos hisoblanadi.

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishga qo'yiladigan talablarning bajarilishi mazkur yo'nalishda faoliyat yurituvchi va belgilangan tartibda davlat akkreditatsiyasidan o'tgan barcha turdagi ta'lim muassasalari uchun majburiydir.

Mazkur talablarga mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish istiqbollariidan, ta'lim muassasalarining ehtiyojlaridan, yangi pedagogik texnologiyalarni va o'qitishning noan'anaviy shakllarini rivojlantirishdan, rahbar, pedagog va mutaxassis xodimlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish sohasidagi ilg'or tajribalardan kelib chiqib zarur tuzatish va to'ldirishlar kiritilishi mumkin.

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING
DAVLAT STANDARTI**

**MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI TASHKILOTLARI
XODIMLARINI QAYTA TAYYORLASH VA
MALAKASINI OSHIRISHGA QO‘YILADIGAN
DAVLAT TA’LIM TALABLARI**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ К
ПЕРЕПОДГОТОВКЕ И ПОВЫШЕНИЮ КВАЛИФИКАЦИИ
РАБОТНИКОВ ДОШКОЛЬНЫХ И ШКОЛЬНЫХ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ**

**STATE EDUCATIONAL REQUIREMENTS FOR RETRAINING AND
ADVANCED TRAINING OF EMPLOEES OF PRESCHOOL AND
SCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS**

Joriy etish sanasi “ ____ ” _____ dan

1. Qo‘llanish sohasi

Davlat ta’lim talablari maktabgacha va maktab ta’limi tashkilotlari xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish ta’limini tashkiliy va ilmiy-metodik ta’minlash uchun qo‘llanilib, quyidagilarni belgilab beradi:

maktabgacha va maktab ta’limi tashkilotlari xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning mazmuni va sifatiga qo‘yiladigan asosiy talablarni;

maktabgacha va maktab ta’limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini tayyorgarligi saviyasining zaruriy va yetarli darajasini, shuningdek ularga qo‘yiladigan umumiy malaka talablarini;

maktabgacha va maktab ta’limi tashkilotlari xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish kurslari o‘quv yuklamalarining zaruriy hajmini;

maktabgacha va maktab ta’limi tashkilotlari xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish sifatini nazorat qilish va baholash mexanizmlarini.

Mazkur davlat ta'lim talablari tomonidan quyidagilar me'yorlanadi:
ta'lim oluvchilar o'quv yuklamasining minimal hajmi;
ta'lim oluvchilarning yakuniy tayyorgarligi saviyasiga doir talablar.

Davlat ta'lim talablari quyidagilar uchun amal qiladi:

Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi (keyingi o'rinlarda – Vazirlik);

Ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari agentligi (keyingi o'rinlarda – Agentlik);

Qoraqalpog'iston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, Toshkent shahar va viloyatlar maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmalari (keyingi o'rinlarda – Hududiy boshqarmalar);

tuman (shahar) maktabgacha va maktab ta'limi bo'limlari;

maktabgacha ta'lim tashkiloti, Prezident, ijod, ixtisoslashtirilgan, umumiy o'rta ta'lim va maktabdan tashqari ta'lim muassasalari;

A.Avloniy nomidagi pedagogik mahorat milliy instituti (keyingi o'rinlarda – Institut);

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti (keyingi o'rinlarda – Maktabgacha ta'lim instituti);

Qoraqalpog'iston Respublikasi va viloyatlar pedagogik mahorat markazlari (keyingi o'rinlarda – Hududiy markazlar);

pedagogika yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalari;

malaka oshirish faoliyati bilan shug'ullanadigan nodavlat ta'lim tashkilotlari.

2. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning yaxlit tizimi

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari xodimlarining qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimi faoliyati o'quv jarayoniga zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini joriy etish, shuningdek, oliy ta'lim muassasalari, ilmiy-tadqiqot institutlari va boshqa tashkilotlarning kadrlar salohiyati hamda moddiy-texnika bazasidan foydalanish yo'li bilan tizim xodimlarining malakasini oshirish imkoniyatlarini kengaytirish va Davlat ta'lim talablari bilan ta'limning tegishli turida kadrlar tayyorlash sifati monitoringi natijasi o'rtasidagi teskari aloqa belgilangan holda ilgari boruvchi tamoyillariga asosan quriladi.

Vazirlik:

zamonaviy talablarga muvofiq uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi takomillashtirib borilishini ta'minlaydi;

tasarrufidagi kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotlari faoliyatini muvofiqlashtiradi, ularning o'quv-metodik va moddiy-texnik bazasini takomillashtirish choralarini ko'radi;

uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonlarini xorijiy tajribalar asosida doimiy takomillashtirib boradi;

uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslari o'quv rejalari va dasturlarining belgilangan talablarga mos bo'lishini ta'minlaydi;

har yillik reja ko'rsatkichlarini tasdiqlaydi hamda ularning bajarilishini nazorat qiladi;

uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonlarini Davlat budjetidan moliyalashtirish choralarini ko'radi;

tizimdagi rahbar, pedagog va mutaxassis xodimlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish faoliyati bilan shug'ullanuvchi kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotlari faoliyatiga umumiy rahbarlik qiladi;

qayta tayyorlash va malaka oshirish kurslarining davlat ta'lim talablarini, malaka oshirish kurslarining malaka talablarini, o'quv rejasi va dasturlarini tasdiqlaydi.

Agentlik:

tasarrufidagi ta'lim muassasalari xodimlarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslari o'quv rejalari va dasturlarini shakllantiradi va tasdiqlash uchun Vazirlikka taqdim etadi;

xodimlarni kasbiy rivojlantirish bo'yicha umumlashtirilgan buyurtmalarni Institutga taqdim etadi;

tasarrufidagi ta'lim muassasalari xodimlarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslariga o'z vaqtida va to'la jalb qilinishini ta'minlaydi.

Hududiy boshqarmalar:

xodimlarning uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslariga o'z vaqtida va to'la jalb qilinishini ta'minlaydi;

navbatdagi kalendar yilda xodimlarni kasbiy rivojlantirish buyurtmalarini shakllantiradi hamda malaka oshirish yo'nalishlari va tashkilotlari bo'yicha guruhlarga ajratgan holda umumlashtiradi;

xodimlarning hudud, tuman va shaharlar miqyosidagi, shuningdek, maktab va maktabdan tashqari ta'lim muassasalaridagi kasbiy rivojlanish kunlari va kasbiy rivojlanish soatlari tadbirlarini tashkil qiladi;

xodimlarni kasbiy rivojlantirish bo'yicha umumlashtirilgan buyurtmalarni Vazirlikka taqdim etadi, shuningdek, tuman (shahar) maktabgacha va maktab ta'limi bo'limlarining elektron platforma bilan ishlash faoliyatini muvofiqlashtiradi;

uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslarining o'quv rejasi, dasturi, o'quv-metodik va boshqa hujjatlarini tayyorlash, o'quv kurslarining davomiyligi hamda ularni tashkil etish shakllari bo'yicha Institutga takliflar kiritadi.

Tuman (shahar) maktabgacha va maktab ta'limi bo'limlari:

elektron platformaga xodimlar to'g'risidagi ma'lumotlar to'g'ri kiritilishini nazorat qiladi;

maktab, maktabgacha ta'lim va maktabdan tashqari ta'lim tashkilotlari tomonidan navbatdagi kalendar yil uchun malaka oshirishning reja ko'rsatkichlariga takliflarni yig'adi, umumlashtiradi va Hududiy boshqarmaga taqdim etadi;

pedagog xodimlarning tasdiqlangan reja ko'rsatkichlari bo'yicha malaka oshirish kurslariga yuborilishini nazorat qiladi;

xodimlarning tuman (shahar) miqyosidagi, shuningdek, maktab, maktabgacha ta'lim va maktabdan tashqari ta'lim tashkilotlaridagi uzluksiz malaka oshirish tadbirlarini tashkil qiladi;

xodimlarning ishdan ajralmagan shakldagi malaka oshirish jarayonlari monitoringini yuritadi.

Institut:

Vazirlik tasarrufidagi kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotlari uchun bosh ta'lim muassasasi hisoblanadi hamda ularning o'quv, metodik va ilmiy faoliyatiga rahbarlik qiladi;

Prezident maktablarida o'quvchilarni o'qitish, kasb-hunarga yo'naltirish, ularda tanqidiy fikrlash, axborotni izlash va tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirish, olingan bilimlarni amaliyotda qo'llash bo'yicha to'plangan ilg'or tajribalarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi orqali umumiy o'rta ta'lim muassasalariga keng tatbiq etadi;

xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi samaradorligini ta'minlaydi, ularning kasbiy bilim, ko'nikma va mahoratini muntazam oshirib boradi, malaka

o'shish va qayta tayyorlashning an'anaviy, muqobil, dual va mustaqil shakllarini amaliyotga keng joriy etadi;

malaka oshirish va qayta tayyorlash kurslarining o'quv rejalari va dasturlarini ishlab chiqadi hamda ularni zamon talablari va xorijiy ilg'or tajribalar asosida takomillashtirish bo'yicha Vazirlikka taklif kiritadi;

kelajak maktabi, uning rahbari va o'qituvchisining modelini yaratish asosida umumiy o'rta ta'lim muassasalari xodimlarining kasbiy standartlarini ishlab chiqadi va doimiy ravishda rivojlantirib boradi, o'quv-metodik faoliyatning ta'lim jarayoni bilan bog'liqligini mustahkamlaydi;

davlat va nodavlat ta'lim tashkilotlari uchun uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslarining namunaviy o'quv rejalari va dasturlarini ishlab chiqadi, doimiy yangilab boradi va tasdiqlash uchun Vazirlikka kiritadi;

umumiy o'rta ta'lim sohasidagi ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganadi va mamlakatimizda joriy etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqadi, xorijiy yetakchi ta'lim tashkilotlari bilan xalqaro aloqalarni rivojlantiradi;

malaka oshirish kurslarining ta'lim mazmuniga xalqaro baholash dasturlari (PISA, TIMSS, PIRLS) bo'yicha modullarni kiritib boradi;

umumiy o'rta ta'limning dolzarb muammolari yuzasidan turli dastur va loyihalarni amalga oshiradi, ilmiy-uslubiy konferensiya va seminarlar tashkil qiladi;

doktorantura yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklari bo'yicha yuqori malakali kadrlarni tayyorlaydi, ilmiy xodimlarning kasbiy bilim darajasini doimiy oshirib boradi;

elektron platformani yuritadi va uning faoliyatini takomillashtirib boradi.

Maktabgacha ta'lim instituti:

maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlari uchun uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslarini tashkil etadi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish bo'yicha elektron platformaga ma'lumotlarni kiritishni tashkil qiladi;

xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish bo'yicha o'quv rejalari va dasturlarini ishlab chiqadi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish faoliyati bilan shug'ullanayotgan nodavlat ta'lim tashkilotlari uchun namunaviy o'quv rejasi, dastur, o'quv-metodik va boshqa hujjatlarni ishlab chiqadi, shuningdek, kurslarning o'quv-uslubiy ta'minotini doimiy yangilab borishga ko'maklashadi va tasdiqlash uchun Vazirlikka kiritadi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonlarining yakuniy attestatsiyasi topshiriqlarini ishlab chiqadi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarining uzluksiz malakasini oshirish jarayonlarini nazorat qiladi va monitoringini yuritadi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini ilmiy-metodik jihatdan ta'minlaydi, fundamental, amaliy va innovatsion tadqiqotlar o'tkazadi, tadqiqot natijalarini amaliyotga keng joriy etadi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribani va ta'lim muassasalarining e'tirof etilgan yutuqlarini tahlil qiladi va umumlashtiradi;

maktabgacha ta'limning dolzarb muammolari yuzasidan tizimli asosda ilmiy-tadqiqot dasturlari va loyihalarini amalga oshiradi, ilmiy, ilmiy-amaliy konferensiyalar, seminarlar, yig'ilishlar tashkil qiladi;

maktabgacha ta'limni tashkil etishning yangi texnologiyalari, vositalari va shakllarini ishlab chiqish, sinovdan o'tkazish va ekspertiza qilishda ishtirok etadi;

Hududiy markazlarning maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish faoliyatini muvofiqlashtiradi.

Hududiy markazlar:

xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirishga ixtisoslashgan o'quv muassasasi hisoblanib, ushbu yo'nalishdagi o'quv, ilmiy hamda tashkiliy-metodik ishlarni amalga oshiradi;

tegishli hududdagi xodimlar uchun uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslarini tashkil qiladi;

pedagogika, psixologiya, o'quv fanlari va ularni o'qitish metodikasining mamlakatimizdagi va jahondagi eng yangi yutuqlari, shuningdek, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalarning tinglovchilar tomonidan chuqur o'zlashtirilishini ta'minlaydi;

qayta tayyorlash va malaka oshirishning ilg'or shakl va usullarini joriy qiladi; xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish bo'yicha pedagogika oliy ta'lim muassasalari, ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlari bilan hamkorlik qiladi;

hududdagi ehtiyojdan kelib chiqqan holda, alohida kurslarni tashkil etish uchun o'quv rejalari va dasturlarini ishlab chiqadi hamda belgilangan tartibda tasdiqlash uchun Institutga taqdim etadi;

tinglovchilarning yakuniy attestatsiyasini o'tkazadigan komissiya tarkibini shakllantiradi va tasdiqlaydi;

tinglovchilarning yakuniy attestatsiyasini tashkil etadi va o'tkazadi;

tinglovchilarning elektron portfolioga kiritilgan mustaqil malaka oshirish natijalarini baholaydi;

uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonlarining ta'lim dasturlarini yakunlagan va yakuniy attestatsiyadan muvaffaqiyatli o'tgan tinglovchilarga sertifikatlarni rasmiylashtiradi.

Pedagogika yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalari:

tegishli hududlardagi pedagog xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslarini buyurtma asosida tashkil qiladi;

pedagogika, psixologiya, o'quv fanlari va ularni o'qitish metodikasining mamlakatimizdagi va jahondagi eng yangi yutuqlari, shuningdek, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalarning pedagoglar tomonidan chuqur o'zlashtirilishini ta'minlaydi;

tinglovchilarning o'z kasbiy malakalarini takomillashtirishga bo'lgan ehtiyojlarini to'la qondirish maqsadida malaka oshirishning ilg'or shakl va usullarini joriy qiladi;

tinglovchilarning malaka oshirish kurslarida o'qiganligi haqidagi ma'lumotlar elektron platformaga kiritilishini ta'minlaydi;

tashkil qilingan guruhlar haqida har oylik hisobotlarni shakllantiradi va Institutga taqdim qiladi.

Malaka oshirish faoliyati bilan shug'ullanadigan nodavlat ta'lim tashkilotlari:

tegishli hududlardagi pedagog xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslarini buyurtma asosida tashkil qiladi;

pedagogika, psixologiya, o'quv fanlari va ularni o'qitish metodikasining mamlakatimizdagi va jahondagi eng yangi yutuqlari, shuningdek, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalarning pedagoglar tomonidan chuqur o'zlashtirilishini ta'minlaydi;

tinglovchilarning o'z kasbiy malakalarini takomillashtirishga bo'lgan ehtiyojlarini to'la qondirish maqsadida malaka oshirishning ilg'or shakl va usullarini joriy etadi;

tinglovchilarning malaka oshirish kurslarida o'qiganligi haqidagi ma'lumotlarni elektron platformaga kiritilishini ta'minlaydi;

tashkil qilingan guruhlar haqida har oylik hisobotlarni shakllantiradi va Institutga taqdim qiladi.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti, Prezident, ijod, ixtisoslashtirilgan, umumiy o'rta va maktabdan tashqari ta'lim muassasalari:

xodimlarni tasdiqlangan reja bo'yicha malaka oshirish kurslariga yuboradi;
xodimlarning malaka oshirishi haqidagi ma'lumotlarni elektron platformaga kiritadi;

ta'lim muassasasida uzluksiz kasbiy rivojlantirish bo'yicha turli tadbirlarni amalga oshiradi;

pedagog xodimlarning uzluksiz kasbiy rivojlanish natijalarini tahlil qiladi.

3. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning shakllari va turlari

3.1 Uzluksiz kasbiy rivojlantirishda ta'lim olishning quyidagi shakllaridan foydalaniladi:

- ishlab chiqarishdan ajralgan holda ta'lim olish;**
- ishlab chiqarishdan ajralmagan holda ta'lim olish;**
- masofaviy ta'lim;**
- dual ta'lim;**
- mustaqil ta'lim;**
- malaka oshirishning muqobil shakllari.**

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslaridagi o'quv jarayoni kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkiloti rahbari tomonidan tasdiqlanadigan mashg'ulotlar jadvali asosida amalga oshiriladi. Auditoriya mashg'ulotlarining barcha turlari uchun 80 daqiqa davom etadigan dars juftligi belgilanadi.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish kurslaridagi o'quv mashg'ulotlari ma'ruza, amaliy mashg'ulot, laboratoriya ishi, seminar, tajriba almashish darsi, trening, interfaol mashg'ulotlar va boshqa shakllarda o'tkazadi.

Ishlab chiqarishdan ajralgan holda ta'lim olish — xodimlarning o'z ish joylaridan to'la ajralgan tarzda kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotlarida o'qishini nazarda tutadi.

Ta'lim olishning mazkur shakli ko'chma kurs tarzida ham tashkil etilishi mumkin. Ko'chma kurs kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkiloti tomonidan tinglovchilarning yashash hududida tashkil etiladigan o'quv mashg'ulotlari hisoblanadi.

Stajirovka (tajriba orttirish) shaklida ta'lim olish ta'lim tashkilotlarida (oliy ta'lim tashkiloti, malaka oshirish va qayta tayyorlash ta'lim muassasasi, ilmiy-tadqiqot instituti va boshqalar) yoki ta'limni boshqaruv organlarida (vazirlik, davlat tashkilotlari yoki vazirlik tizimidagi boshqa tashkilotlarda) xizmat safariga yuborish tarzida amalga oshiriladi.

Xodimlarning xorijda tajriba orttirishi xorijiy mamlakatlar va xalqaro tashkilotlarning grantlari, shuningdek, xorijiy ta'lim muassasalari bilan tuzilgan shartnomalar asosida amalga oshiriladi.

Ishlab chiqarishdan ajralmagan holda ta'lim olish xodimlarning o'z mehnat faoliyatidan bo'sh vaqtida (o'quvchilarning ta'tili, o'qituvchilarning metodika kunlari yoki boshqa hollarda) ixtisoslashtirilgan ta'lim tashkilotida, shuningdek, xodimlarning bevosita ish joyida amalga oshiriladi.

Ishlab chiqarishdan ajralmagan holda ta'lim olish masofaviy shaklda ham amalga oshirilishi mumkin.

Masofaviy ta'lim o'quv rejalari va dasturlariga muvofiq ta'lim oluvchilar tomonidan zarur bilim, malaka va ko'nikmalarni axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hamda internet jahon axborot tarmog'idan foydalangan holda masofadan turib olishni nazarda tutadi.

Dual ta'lim o'quv kursining nazariy qismini tinglovchi tomonidan ixtisoslashtirilgan ta'lim tashkilotida, amaliy qismini esa ish joyida amalga oshirishni nazarda tutadi.

Mustaqil ta'lim xodimlar tomonidan o'z lavozimi va mutaxassisligi bo'yicha yangi bilim, ko'nikma va malakalarni ta'lim oluvchi tomonidan tuzilgan uzluksiz kasbiy ta'lim trayektoriyasi asosida mustaqil o'zlashtirishni nazarda tutadi.

Xodimlar malakasini oshirishning muqobil (ta'lim dasturlarisiz malaka orttirish) shakllari quyidagilardan iborat:

darslikka mualliflik qilish;

doktorlik ilmiy darajasini olish uchun dissertatsiyani himoya qilish;

xalqaro va respublika miqyosidagi ilmiy anjuman (seminar, konferensiya, simpozium va boshqa)larda ma'ruza bilan ishtirok etish;

ilmiy-tadqiqot natijalari asosida xalqaro indeksatsiyalangan bazalarda (Scopus, Web of Science) e'tirof etilgan jurnallarda maqola nashr etish.

Ro'yxati Vazirlik tomonidan tasdiqlanadigan boshqa faoliyatlar.

Vazirlik tomonidan har yili kelgusi kalendar yil uchun muqobil malaka oshirish sifatida tan olinadigan faoliyat turlari va ularning amal qilish muddatlari ro'yxati tasdiqlanadi.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish turlari quyidagilar orqali amalga oshiriladi:

menejerlik o'quv kurslari;

malaka oshirish kurslari;

malaka oshirish kurslari oralig'ida tashkil qilinadigan uzluksiz kasbiy rivojlantirish tadbirlari;

qayta tayyorlash kurslari.

Menejerlik o'quv kurslarining maqsadi – maktabgacha yoki umumiy o'rta ta'lim maktabi direktori lavozimiga nomzodlarni ta'lim boshqaruvi sohasidagi bilim va ko'nikmalarini zamonaviy menejment talablariga mos ravishda takomillashtirishdan iborat.

Malaka oshirish kurslarining maqsadi – xodimlarning malaka darajasiga ortib borayotgan talablar va kasbiy faoliyatni amalga oshirishning zamonaviy usullarini o'zlashtirish zarurati bilan bog'liq holda nazariy va amaliy bilimlarini yangilashdan iborat.

Pedagog xodimlar uchun har yili tashkil qilinadigan uzluksiz kasbiy rivojlantirish tadbirlari – pedagog xodimlarning malaka oshirish kurslari oralig'idagi kasbiy rivojlanish jarayonlari uzluksizligini ta'minlash, ulardagi kasb

mahorati va malaka saviyasining doimiy o'sishi uchun zarur shart-sharoitlar yaratish asosida maktabgacha va umumiy o'rta ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirishga yo'naltiriladi.

Xodimlarni qayta tayyorlashning maqsadi – mehnat bozori, shaxs, davlat va jamiyatning o'zgaruvchan ehtiyojlarini hisobga olgan holda, maktabgacha va maktab ta'limi tizimida faoliyat yuritayotgan oliy ma'lumotli, lekin tegishli pedagogik yoki kasbiy ma'lumotga ega bo'lmagan xodimlarning qo'shimcha ixtisoslik bo'yicha kasbiy bilim va ko'nikmalarini mavjud davlat ta'lim standartlari yoki davlat ta'lim talablari asosida shakllantirishdan iborat.

Menejerlik o'quv kurslari maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari direktorlari uchun besh yilda bir marotaba, ishdan ajralgan holda, Maktabgacha ta'lim instituti va Institut tomonidan tashkil qilinadi.

Malaka oshirish kurslari Institut va Maktabgacha ta'lim instituti tomonidan ishlab chiqilgan va belgilangan tartibda Vazirlik tomonidan tasdiqlangan o'quv dasturlari bo'yicha amalga oshiriladi.

Pedagog va mutaxassis xodimlar uchun malaka oshirish kursining davomiyligi kamida 100 soat, rahbar xodimlar uchun kamida 144 soat etib belgilanadi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagog xodimlarining malaka oshirish kurslari oralig'ida tashkil qilinadigan uzluksiz kasbiy rivojlantirish tadbirlari har yili malaka oshirish kurslari oralig'ida tashkil qilinadigan "Metodik mahorat soati", "Metodik mahorat kuni", "Virtual kasbiy rivojlantirish" elektron dasturi orqali kasbiy rivojlantirish kurslaridan iborat.

"Metodik mahorat kuni" doirasida tayanch maktabgacha ta'lim tashkilotlari trenerlari tomonidan boshqa maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor o'rinbosarlari uchun o'quv mashg'ulotlari va seminarlar o'tkaziladi.

"Metodik mahorat soati" doirasida direktor o'rinbosarlari tomonidan maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagoglari faoliyati tahlil qilinadi, ularga metodik yordam ko'rsatiladi va kasbiy rivojlanishi bo'yicha tavsiyalar beriladi.

Umumiy o'rta ta'lim muassasalari o'qituvchilarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish tadbirlari malaka oshirish kurslari oralig'ida har yili tashkil qilinadigan "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlaridan iborat.

"Kasbiy rivojlanish kuni" tadbirlarining maqsadi — haftaning belgilangan muayyan kunida o'quv-seminar, trening, mahorat darslari va mustaqil ta'lim tadbirlari o'tkazish orqali o'qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirish, ijodiy ishlash va o'z bilimini muntazam boyitib borish, zamonaviy o'qitish metodikasi va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan unumli foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirishdan iborat.

“Kasbiy rivojlanish soati” tadbirlarining maqsadi — darsni kuzatish, reflektiv amaliyot hamda maktab negizida malaka oshirish tadbirlari o‘tkazish orqali kasbiy rivojlanish kunlarida tashkil etilgan o‘quvlarda o‘qituvchilar tomonidan o‘zlashtirilgan yangi bilim va ko‘nikmalarni o‘zlari faoliyat ko‘rsatayotgan umumta’lim maktablarida qo‘llashlarini tahlil qilish, ularga zarur metodik yordam ko‘rsatish, kasbiy rivojlanish uchun tavsiyalar berishdan iborat.

“Kasbiy rivojlanish kuni” va “Kasbiy rivojlanish soati” tadbirlari o‘quv yili davomida haftaning belgilangan kunlarida, shuningdek, o‘quvchilarning ta’til kunlarida o‘tkaziladi.

Pedagoglarning har yili belgilangan davomiylikdagi uzluksiz kasbiy rivojlanish tadbirlarida ishtirok etishi va tegishli o‘quv dasturlarini o‘zlashtirishi majburiy hisoblanadi.

Uzluksiz kasbiy rivojlanish tadbirlarini tashkil etish tartibi Vazirlik tomonidan belgilanadi.

Xodimlarni qayta tayyorlash yangi lavozimga tayinlash yoki mutaxassislikning malaka tasnifiga muvofiq keyinchalik professional faoliyatning yangi turini bajarish maqsadida yangi kasbiy bilim, ko‘nikma va malakalarni o‘zlashtirishga yo‘naltiriladi.

Qayta tayyorlashning asosiy turlari:

pedagogik qayta tayyorlash;

kasbiy qayta tayyorlash (ixtisoslashuv).

Pedagogik qayta tayyorlash — oliy ta’lim muassasalarining nopedagogik yo‘nalishlarini bitirgan mutaxassislarning bazaviy kasbiy ma’lumotini ta’limning tegishli turi Davlat ta’lim standarti (Davlat ta’lim talablari) bilan belgilanadigan o‘quv-tarbiya jarayonining talab etiladigan sifatini ta’minlaydigan darajada pedagogik faoliyatni yuritish uchun zarur va yetarli bo‘lgan pedagogik tayyorgarlik talablariga muvofiqlashtirish maqsadida mutaxassislarni o‘qitish hisoblanadi.

Kasbiy qayta tayyorlash (ixtisoslashuv) — oliy pedagogik ma’lumotli mutaxassislar tomonidan ta’limning tegishli turi Davlat ta’lim standarti (Davlat ta’lim talablari) bilan belgilanadigan o‘qitishning talab etiladigan sifatini ta’minlaydigan darajada o‘quv fani yoki kurs bo‘yicha pedagogik faoliyatni yuritish uchun zarur va yetarli hajmda yangi kasbiy bilimlar, malaka va ko‘nikmalarni o‘zlashtirish hisoblanadi.

Pedagogik ma’lumotga ega bo‘lmagan boshqa soha mutaxassislariga pedagogik faoliyat yuritishi uchun sohasiga mos fandan kasbiy hamda pedagogik qayta tayyorlashdan o‘tishi talab qilinadi.

4. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish mazmuni va sifatiga qo'yiladigan umumiy talablar

Davlat ta'lim talablari O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida" Qonuni va boshqa qonunchilik hujjatlariga muvofiq belgilanadi hamda ta'lim jarayonini tashkil etish, uning mazmuni, metodik ta'minoti, sifat va samaradorligini oshirishni takomillashtirishga doir talablarni qo'yadi.

Qayta tayyorlash va malaka oshirish sifati maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlari tayyorgarligining zarur va yetarli darajasi, ulardagi bilim va amaliy mahoratning mazkur kadrlarga qo'yiladigan malaka talablariga muvofiqligi bilan belgilanadi.

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malaka oshirish ta'limi mazkur Davlat ta'lim talablariga muvofiq ishlab chiqilgan o'quv rejalar va dasturlar asosida tashkil etiladi.

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish ta'limining o'quv dasturi mazmuniga qo'yiladigan talablar rahbarlik va mutaxassislik bo'yicha zarur hamda yetarlicha bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish hisobga olingan holda malaka tavsiflariga qat'iy muvofiqlik tamoyillari asosida belgilanadi.

O'quv dasturi fan, texnika, texnologiyaning so'nggi yutuqlariga muvofiq tuzilishi hamda ta'lim tizimida uzviylik va uzluksizlikni ta'minlash talablariga mos kelishi kerak.

O'quv dasturida ta'lim oluvchilar tomonidan bilimlarni mustaqil izlash va ularni o'zlashtirish nazarda tutilishi lozim.

Qayta tayyorlash va malaka oshirishning mazmuni va sifatiga qo'yiladigan talablar tegishli ta'lim dasturlari bilan belgilanadi.

Quyidagilar qayta tayyorlash va malaka oshirish bo'yicha ta'lim dasturlari mazmuniga qo'yiladigan **bazaviy talablar** hisoblanadi:

kasbiy standartlarda belgilangan bilim, ko'nikma va mehnat vazifalariga muvofiqlik;

kasblar va lavozimlarga bo'lgan kasbiy malaka talablariga muvofiqlik;

ta'lim va kadrlar tayyorlash sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlarini bilishga, ta'lim turlari va bosqichlari bo'yicha davlat ta'lim talablarining uzviyligi va uzluksizligini ta'minlashga, tinglovchilarning kasbiy bilimlarini yangilash va chuqurlashtirishga, yangi, qo'shimcha kasbiy malaka va ko'nikmalarni hosil qilishga, ta'lim-tarbiyaning samarali usullari hamda texnologiyalarini egallash va takomillashtirishga qaratilganlik;

zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalana olishni nazarda tutish.

Qayta tayyorlash bo'yicha ta'lim dasturi tegishli bazaviy maqsadlar va mazmunga mos yakuniy nazorat sinovlari va bitiruv ishini himoya qilish bilan tugallanadi.

Malaka oshirish kursining ta'lim dasturi yakuniy nazorat sinovi hamda ilg'or pedagogik uslub va texnologiyalarni qo'llash bo'yicha topshiriqlarni bajarishdan iborat malaka ishi bilan yakunlanadi.

5. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish ta'limi o'quv yuklamasining hajmi

5.1 Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash vazirlik tomonidan tasdiqlanadigan yo'nalishlar, o'quv rejalari va o'quv dasturlari bo'yicha amalga oshiriladi. O'quv yuklamasini rejalashtirishda tinglovchilarning mustaqil ishlashiga alohida e'tibor qaratiladi.

Qayta tayyorlash dasturlarini o'zlashtirish muddati o'quv rejasiga kiritilgan fanlar soni hamda ularning yuklamalari hajmidan kelib chiqib belgilanadi va kamida 576 soatni tashkil qiladi. Auditoriya mashg'ulotlari haftalik yuklamasining eng yuqori hajmi haftasiga 36 soat etib belgilanadi.

Qayta tayyorlash kurslari ishlab chiqarishdan ajralgan va ajralmagan holda ta'lim olish, masofaviy ta'lim yoki dual ta'lim shakllari orqali o'tkazilishi mumkin.

Bunda ishlab chiqarishdan ajralmagan holda ta'lim olish, masofaviy ta'lim yoki dual ta'lim shakllarida tashkil etilgan kurslarning kamida bir oyi yoki kamida 144 soati bevosita kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotida o'tkazilishi shart.

5.2 Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlari malakasini oshirishning umumiy davomiyligi quyidagicha belgilangan:

rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlar har 5 yilda belgilangan davomiylikdagi malaka oshirish dasturlarini o'zlashtirishi majburiy;

pedagog va mutaxassis xodimlar uchun malaka oshirish kursining davomiyligi kamida 100 soat, rahbar xodimlar uchun kamida 144 soat etib belgilanadi.

Auditoriya mashg'ulotlarining barcha turlari uchun 80 daqiqa davom etadigan dars juftligi belgilanadi.

5.3 Uzlaksiz kasbiy rivojlantirish tadbirlaridagi o'quv mashg'ulotlari:

ma'ruza, amaliy mashg'ulot, laboratoriya ishi, seminar, tajriba almashish darsi, trening, interfaol mashg'ulotlar va boshqa shakllarda olib boriladi;

uzluksiz kasbiy rivojlantirish tadbirlarining davomiyligi va mazmuni Vazirlik tomonidan belgilanadi.

6. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishga qo'yiladigan talablar mazmuni

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirishga qo'yiladigan talablar majmuasi ta'lim oluvchilar (tinglovchilar) tayyorgarligining yetarli va minimal zarur saviyasini belgilab beradi.

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish ta'limi mazmuni O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida" Qonuni va boshqa qonunchilik hujjatlariga muvofiq belgilanadi hamda ta'lim jarayonini tashkil etish, uning mazmuni, metodik ta'minoti, sifat va samaradorligini oshirishni takomillashtirishga doir talablarni qo'yadi.

Kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotlaridagi o'quv ishlari qayta tayyorlash va malaka oshirish ta'limining o'quv rejalari va dasturlari asosida amalga oshiriladi.

7. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish ta'limining o'quv rejalari

7.1 Qayta tayyorlash va malaka oshirish ta'limining o'quv rejalari Davlat ta'lim talablarining tarkibiy qismi bo'lib, ta'lim sohalarini me'yorlashga hamda tegishli ta'lim muassasalarning moliyaviy ta'minotini belgilashga asos bo'ladigan hujjatidir.

O'quv reja ta'lim sohalarini (o'quv modullari) bo'yicha beriladigan ta'lim mazmunini tinglovchilarga yetkazish uchun ajratilgan o'quv soatlarining minimum hajmdagi miqdorini ifodalaydi. U har bir qayta tayyorlash yoki malaka oshirish kursida muayyan soha yo'nalishi bo'yicha Davlat ta'lim talablariga muvofiq beriladigan ta'lim mazmunini belgilaydi.

O'quv reja maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malaka oshirish sohasidagi umumiylikni ta'minlaydi, malaka oshirish va qayta tayyorlash ta'limi muassasalari tinglovchilari tomonidan bilim, ko'nikma va malakalarning Davlat ta'lim talablarida belgilab berilgan minimum miqdorini egallashlarini kafolatlaydi.

7.2 Qayta tayyorlash ta'limining o'quv rejasi quyidagi har biri bir-nechta o'quv fan(modul)larini o'zida mujassamlashtirgan o'quv bloklaridan tashkil topgan:

1. Umumkasbiy fanlar.
2. Ixtisoslik fanlari.
3. Malakaviy amaliyot.
4. Yakuniy attestatsiya.

O'quv rejasiga kiritilgan o'quv bloklari tarkibiga kiruvchi o'quv fanlari (modullari) Davlat ta'lim talablari asosida tuzilgan dasturlarga binoan o'qitiladi.

Tegishli qayta tayyorlash kursining o'quv rejasidagi o'quv bloklari tarkibiga kiruvchi o'quv fan(modul)lari va ularning soni kursning yo'nalishi, qayta tayyorlash yo'nalishiga mos bakalavriat yo'nalishining o'quv rejasida shakllantiriladi. Turli yo'nalishdagi qayta tayyorlash kurslari uchun tegishli o'quv rejalarida ta'lim sohalariga turlicha nisbatda (proporsiyada) o'quv soatlari ajratilishi mumkin.

Qayta tayyorlash dasturlarini o'zlashtirish muddati o'quv rejasiga kiritilgan fanlar soni hamda ularning yuklamalari hajmidan kelib chiqib belgilanadi.

7.3 Menejerlik kursining 144 soatga mo'ljallangan **o'quv rejasida** tinglovchilarda ta'lim menejmenti, o'quv-tarbiya jarayonini boshqarish, ish yuritish, jamoatchilik va ota-onalar bilan o'zaro hamkorlikni amalga oshirish, boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanish, moliyaviy hisob-kitoblarni amalga oshirish hamda rahbar kadrlarga qo'yiladigan talablarga muvofiq boshqa bilim va ko'nikmalarni shakllantirishga doir o'quv modullarini qamrab oladi.

Menejerlik kurslarining o'quv mashg'ulotlari nazariy, amaliy hamda maktabgacha va maktab ta'lim tashkilotlaridagi amaliyotdan iborat bo'ladi.

7.4 Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlarining pedagog va mutaxassis xodimlari malakasini oshirish ularni toifalarga ajratilgan holda, bir yoki bir-necha toifa uchun alohida ishlab chiqilgan o'quv rejalarida asosida amalga oshiriladi.

Malaka oshirish kurslari o'quv rejalaridagi o'quv bloklari tarkibiga kiruvchi o'quv modullari va ularning soni tinglovchining kasbi, lavozimi va malaka talablaridan kelib chiqib shakllantiriladi.

Pedagog va mutaxassis xodimlar malakasini oshirish ta'limining 100 soatga mo'ljallangan o'quv rejasida va dasturlari zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan tarzda ishlab chiqiladi hamda variativ (ixtiyoriy tanlov) va invariant (majburiy) modullardan iborat bo'ladi.

O'quv rejasiga kiritilgan o'quv modullari Davlat ta'lim talablari asosida tuzilgan dasturlarga binoan o'qitiladi.

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning o'quv rejalarida va dasturlari belgilangan tartibda Vazirlik tomonidan tasdiqlanadi.

8. Ta'lim haqidagi hujjatlar

Malaka oshirish kursi dasturini to'liq o'zlashtirgan tinglovchilarga kursni tashkil qilgan ta'lim muassasasi tomonidan davlat namunasidagi elektron generatsiya qilingan va elektron imzo yoki uning muqobil shakldagi hujjatni tasdiqlovchi vositalar (QR-kod, shtrix kod) bilan tasdiqlangan hujjat (sertifikat) beriladi. Har bir xodim haqidagi malaka oshirish kursi boshlangan kun, tugallangan kun, kursni tamomlaganlik haqidagi hujjat (sertifikat) bo'yicha ma'lumotlar ta'lim tashkiloti tomonidan elektron platformaga kiritiladi.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish bo'yicha ta'lim dasturlari talablarini muvaffaqiyatli bajargan tinglovchilarga tegishli ravishda davlat namunasidagi quyidagi hujjatlar:

malaka oshirish to'g'risidagi **sertifikat**;

qayta tayyorlash to'g'risidagi **diplom** beriladi.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish dasturini o'zlashtirganlik to'g'risidagi diplom va sertifikatlarining elektron reestri yuritiladi.

Diplom va sertifikatlarini rasmiylashtirish tartibi Vazirlik tomonidan belgilanadi.

9. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirishning me'yoriy hujjatlari

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimi me'yoriy hujjatlariga O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida" Qonuni, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining hamda Vazirlar Mahkamasining maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirishga doir farmon va qarorlari, sohaga doir nizomlar, o'quv rejalar, o'quv fan(modul)larning dasturlari, shuningdek belgilangan tartibda ta'lim sohasidagi davlat boshqaruvi organlari tomonidan ishlab chiqiladigan va tasdiqlanadigan boshqa hujjatlar kiradi.

10. Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari rahbar, pedagog va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish sifatini baholash

Xodimlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishi sifati ular tayyorgarligining zarur va yetarli darajasi, ulardagi bilim va amaliy mahoratning mazkur xodimlarga qo'yiladigan malaka talablariga muvofiqligi bilan belgilanadi.

Maktabgacha va maktab ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish sifatini nazorat qilish quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Vazirlik tomonidan tasdiqlangan nizom asosida qayta tayyorlash va malaka oshirish ta'lim muassasasi tomonidan amalga oshiriladigan **ichki nazorat** (kirish testi orqali dastlabki nazorat, o'qitilayotgan fan modullari bo'yicha oraliq nazorat va yakuniy attestatsiya);

Vazirlik tomonidan attestatsiya va tezkor diagnostika shaklida amalga oshiriladigan **tashqi nazorat**.

Kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotlarining malaka oshirish kurslarini tashkil etish bo'yicha faoliyati Vazirlik hamda ta'lim muassasalarini attestatsiyadan o'tkazish bo'yicha vakolatli organ tomonidan nazorat qilinadi.

Ta'lim sifatini nazorat qilishda tegishli kasbiy rivojlantirish ta'lim tashkilotlarida maktabgacha va maktab ta'limi xodimlarini kasbiy rivojlantirish sifatini nazorat qilish hamda muntazam ravishda malaka oshirish dasturlari asosida ta'lim berishning samaradorligi baholanadi va dasturlarni takomillashtirish bo'yicha choralar ko'riladi.